

דיני ממונות בשלשה פרק ראשון סנהדרין יד.

מסורת הש"ס

בטלו דיני קנסות. דכיון דליכא סמיכה בטלו: כין שסי עייירוס
גדולות. ולא כמון העיר שסם יודע שלא יתריכו את העיר:
לונביאום. חמיתום: ולא קבלו. לפי שעדיין היה כחור: איילימא
דלא לריינן דיני קנסות כחולא לארץ. והכי קאמר אין סמיכה מועלת
כחולא לעירין ואפילו סמיכהו כחור:

פשיעא סומלין בחוזה לארץ ונסמכין
בארץ. אם בני צדל ונתנין רשות
לאחד שבא"י לדון קנסות: הא אמרן
דלא. דאין סמכיה בחוזה לארץ וכיון
דאי הוה גבן הכא לא מנינו למסמכיה
לא שכן היכא דלימיה גבן: סומכין
בארץ ונסמכין בחוזה לארץ מאי.
אם הסומך עומד בארץ והנסמך
עומד בצדל ולימיה גבי סומך מי מחמי
כאילו אחיה גביה בשעת סמכיה
ומאי למידן בחוזה לארץ כדמיה
סנהדרין וסנהדרין בחוזה לארץ דילמא
כיון דלימיה גבייהו בשעת סמכיה לא

מהניח ליה: (ה) לא הוה מספייע מילתא.
כשהיו אכלו לא היה מוצא שנים
שיצטרפו עמו לסומכו ואנן תלתא
צעין: משפיקי. מחזור ומנפה
לסומכו. כמו (ירמיה ה) כי שוקד אני:

גליון הש"ס

גמ' ר' זירא היה מיטמר
למיסמביה. עי' ירושלמי
פ"ג 37 כורים:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מה עשה ר'
יהודה: (ב) שם הוה
מיטמר מלמיסמכיה:

מוסף רש"י

בראש השנה (דף ית.) בוצח ומנחה
 אינו מתכפר אבל מתכפר הוא בתורה
 ובגמילות חסדים מכל מקום לא תהא
 בורת וקנה עליהם להיות ראויים
 לסנהדרין: **היו קבל קבל:** וקיים.
 ותחיה. כלומר הרחק מן הרצונות
 ומקצבת את צעליה. אפיליה מתרנס
 קבלה (שמות י.) **כחל** לעינים:
שרק. לפני: **פירוס.** לשיער. שיר
 הוא לכלה נחש שמעלת קן בלא קשיוט:
כל מן דין. כל כמו אלו וכיוצא בהן
 היו סומכין לנו שראויים הם לסמיכה:
סרמיסין. לשון הפכנים כמו סרס
 את מתקרא מסופו לרששו (ד"צ 77
 קט"ו). שמהפצין את טעמי תורה:
סרמיטין. לשון סמרטוט כלומר
 שאין נותנים טעם הגון לדבריהם:
חמיסין. חמסנין שמועין מלומר
 טעמי תורה: **טורמיסין.** לא איתפרש
 רצה דעמי. נחש צעמי: **מדרכא.**
 מנהיג. על שם שהיה פרנס עול
 למלכות: **בוצינא דנהורא.** על שם
 שהיה גדול בנוי כדאמרין בהשוכר
 את הפועלים (ב"מ ד' פד): שופריה
 דר' אבהו מעין שופריה (י' דר' יוחנן:
 בריך מסייד. ברוך בואך: **מיוודים**
שצופטין. שיהו מוקני סנהדרי
 גדולה: **מה להלן מיוודין צעדים.**
 כדפרישית לעיל (דף י"א): **ליגמרה**
לכולה מילתא. ואפילו מניינא
 דחמשה מהתם תיפוק דהא תניא לעיל
 (שם) וסמכו שנים זקני שנים: **אלא.**
 לעולם לא גמר גזירה שזה ושופטין
 למיוודין איזטרין ומניינא מרבוין
 דוי"ו: ה"ג **אלא וי"ו ושופטין**
למניינא רבי שמעון וי"ו לא דרש:
 צעליל

בעלי

ורבי שמעון וי"ו לא דרי
לרבי שמעון שבעה ההוא

ר' שופטער לסנהדרין גדולה כ"ט וי"ו דאשפטער דריש ר' יהודה למניינא להציא עוד שנים (שם).

וְעִרְיָת עֲגֻלָּה בִּי. עריפה לאו דוקא דמדינה הוא דהויא בג' כדמתן צפ' עגלה ערופה (סוטה דף מה: ג' מ"ד' הגדול שבירושלים היו יוצאין וכו') והדר קמני נפטריו זקני ירושלים והלכו זקני אותה העיר ומצינא עגלה ערופה והסת לא קמני ג' וזכרין נמי מיימי צבגרא צבגרי צבגרי ג'.

במל' דיני קנסות מ'ישראל שפעם אחת גזר מלכות הרשעה⁶ גזירה על 'ישראל שכל הסומך יהרג וכל הנסמך יהרג ועיר שסומכין בה תיחרב ותחומין שסומכין בהן יעקרו מה עשה⁶ יהודה בן בבא הלך וישב לו בין שני הרים גדולים ובין שתי עיירות גדולות ובין שני תחומי שבת בין אושא לשפרעם וסמך שם חמשה זקנים ואלו הן ר"מ ור' יהודה ור' שמעון ור' יוסי ור' אלעזר בן שמוע רב אויא מוסיף אף ר' נחמיה כיון שהכירו אויביהם בהן אמר להן בניי רוצו אמרו לו רבי מה תהא עליך אמר להן הריני מוטל לפניכם כמבן שאין לה הופכים אמרו לא וזו משם עד שנעצו בו שלש מאות⁷ לונביאות של ברזל ועשאוהו ככברה רבי יהודה בן בבא אחריני הוו בהדיה והאי דלא חשיב להו משום כבודו דרבי יהודה בן בבא ור"מ ר' יהודה בן בבא סמכיה והא אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כל האומר ר"מ לא סמכו ר' עקיבא אינו אלא טועה סמכיה ר' עקיבא ולא קיבלו סמכיה ר' יהודה בן בבא וקיבלו אמר רבי יהושע בן לוי אין סמכיה בחוצה לארץ מאי אין סמכיה אילימא דלא דייני דיני קנסות כלל בחוצה לארץ והא⁸ תנן סנהדרין נוהגת בין בארץ ובין בחוצה לארץ אלא דלא סמכין בחוצה לארץ פשיטא סומכין בחוצה לארץ ונסמכין בארץ הא אמרינן דלא אלא סומכין בארץ ונסמכין בחוצה לארץ מאי ת"ש דרבי יוחנן הוה מצטער עליה דרב שמן בר אבא דלא הוה גביהו דליסמכיה ר"ש בן זירוד וחד דעימיה ומנא ר' יונתן בן עכמאי ואמרי לה רבי יונתן בן עכמאי וחד דעימיה ומנא ר"ש בן זירוד חד הוה גביהו סמכוהו וחד דלא הוה גביהו לא סמכוהו ר' חנינא ורבי

הושעיא הוה קא משתקד רבי יוחנן למיסמכניהו לא הוה מסתייעא מילתא הוה קא מצטער טובא אמרו ליה לא נצטער מר דאנן מדבית עלי קאתינן דא"ר שמואל בר נחמן א"ר יונתן מניין שאין נסמכין לבית עלי שנאמר י' לא יהיה זקן בביתך כל הימים מאי זקן אילימא זקן ממש והכתוב כ' כל מרבית ביתך ימותו אנשים אלא סמיכה רבי זירא הוה מיטמר ^א למיסמכיה דאמר רבי אלעזר לעולם הוי קבל וקיים כיון דשמעה להא דא"ר אלעזר אין אדם עולה לגדולה אלא א"כ מוחלין לו על כל עונותיו אמצעי ליה אנפשיה כי סמכוה לר' זירא שרו ליה הכי לא כחל ולא שרק ולא פירכוס ויעלת חן כי סמכוה לרבי אמי ולרבי אסי שרו להו הכי כל מן דין כל מן דין סמוכו לנא לא סמכו לנא לא ^ב מסרמיטין ולא מסרמיסין ואמרי לה לא מחמיסין ולא מטורמיסין ר' אבהו כי הוה אתי ממתכתא לבי קיסר נפקי מטרוניתא דבי קיסר ומשריין ליה רבה דעמיה מדברנא דאומתיה בוצינא דנהורא בריך מתיך לשלם: עריפת עגלה בשלשה: ת"ר ^ג ויצאו זקניך ושופטך זקניך שנים שופטך שנים ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהן עוד אחד יהרי כאן חמשה דברי ר' יהודה רבי שמעון ואמר זקניך שנים ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהם עוד אחד הרי כאן שלשה ור"ש האי שופטך מאי עביד ליה ההוא מיבעי ליה למיוחדין שבשופטך ור' יהודה מזקני זקניך נפקא ור"ש אי מזקני הוה אמינא זקני השוק כתב רחמנא זקניך ואי כתיב זקניך הוה אמינא סנהדרין קטנה כתב רחמנא ושופטך מ"מ מיוחדין שבשופטך ורבי יהודה גמר זקני זקני ^ד מוסמכו זקני העדה את ידיהם מה להלן מיוחדין שבעדה אף כאן מיוחדין שבזקניך אי לילף לילף כולה מהתם זקניך ושופטך למה לי אלא וי"ו ושופטך למצינא אלא מעתה ויצאו שנים ומדרו שנים לרבי יהודה הרי תשעה מיבעי ליה לכדתניא ויצאו יהן ולא שלוחן ומדרו ישאפילו נמצא בעליל

בעליל

עין משפט
נר מצוה

קמוז א מיי פ"ד מהלי
סנהדרין הלי יב:
קיו ב ג מיי שס הלי ו:
קיו ד ה מיי פ"ה מהלי
סנהדרין הלי ה ומיי
פ"ט מהלי רוצח הלי א סמב
עשין מזו:
קיו ז ו מיי פ"ט מהלי
רוצח הלכה א:

תורה אור השלם

1. וְהִבֵּטָה צֶר מְעוֹן בָּבֶל
אֲשֶׁר יִיטֵב אֶת יִשְׂרָאֵל
וְלֹא יִדְּהָ יִקֹּן בְּבִיתָהּ כָּל
הַיָּמִים: שְׂמוּאֵל א ב לֵב
2. וְאִישׁ לֹא אֲכָרִית לָךְ
מֵעַם מִזְבְּחִי לְכָלֹת אֶת
עֵינֶיךָ וְלֹאֲדִיב אֶת נַפְשְׁךָ
וְכָל מִרְבֵּית בֵּיתָהּ יִמּוּתוּ
אֲנָשִׁים: שְׂמוּאֵל א ב לֵב
3. וַיֵּצְאוּ זִקְנֶיהָ וּשְׁפָטֶיהָ
וּמִדְּרוֹ אֶל הָעָרִים אֲשֶׁר
סְבִיבָתָהּ הַחֹלָל:

דברים כא ב
4. וּסְמְכוּ זִקְנֵי הָעֵדָה אֶת
יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפֶּה
לִפְנֵי יי וְשַׁחֲטוּ אֶת הַפֶּה
לִפְנֵי יי: ויקרא ד טו

רבינו חננאל

יהודה בן בבא סמך ה'
 קצנים ר' מאיר ור' יהודה
 ור' יוסי ור' שמעון ור'
 ללעזון בן שמוע ורב אריה
 מוסין אף רבי תנחומי
 ושעני ר' יהודה אבא
 ור' בהריה והאי ולא
 חשיב להו משום כבודו
 ר' יהודה בן אבא: מ' נכדו
 יהושע בן לוי אן סמכה
 בחורל מאי איה דמי
 ור' יקוטל בן חוצה לארץ
 והאן סמךרין ונהגה
 והאן ובחוצה לארץ איה
 כשהן סמךרין בחוצה
 לארץ אל סמכי אף' ארץ
 ומיכילין סמךרין לארץ
 ויטמכין בחוצה לארץ
 סומכין אלו סומכין תיש
 דמי ר' יוחנן דהי אף'
 מצטערן עילת ר' שמן רב
 אבא דל היה בעיניה
 דלסמכה ש"מ איהו
 סומכין בחוצה לארץ. רב
 תניה רב הושעיה מריבית
 ר' יוחנן לפרכי רב
 ר' יוחנן לפרכי רב

אסתמיכו וכתבתי לא יהיה
 קול צביתי. וזקן וקול ארץ
 שומקו כשיבשה לא ארץ
 ישראל. הלא רבה ואביי
 גדבית על קאתו והיה
 וישי. מיתבתא בבבל
 (ואינו נקרא קול שומקו אלא
 בשיבשה לא ארץ: ישראל)
 קבל אלעזר לעולם הוי
 קבל וקיים ואין אם עולה
 לגרולה לארץ אם ע
 מהליל לו על כל נעוניה:
ויהושע חזר מסיבות ב
 תמן קרו למנוייה
 מסיבותא. א"ר בא
 בראשונה היה כל אחד
 ממנה תלמידיו כגון ר'
 יוחנן כן וזכא משה לר'
 אליעזר ור' יהושע לר'
 יהושע לר' עקיבא ור'
 עקיבא לר' מאיר ולר'
 משה וכו'. חזרו והתקינו
 ב"ש יהיו ב"ש שומקו אלא
 מדעת הגבשא אמרתי
 הגבשא משה אלא מדעת
 הגבשא **עריפת** העגלה ב.
 ח"י וכו' וצאו שנים ר'
 פשוטה היה.
 ונתנו וצאו הם ולא